

Poštovani članovi Društva prijatelja glagoljice!

Najluđa noć i stara godina su za nama. U novu smo ušli sa starim brigama i novim nadama.

U godini koja je netom započela, upućujemo Vam 366 najboljih želja.

Osvrt na nedavna događanja

Prosinac je bio dinamičan. Započeo je predavanjem doc. dr. sc. Jelene Vignjević dana 1.12. u Centru za kulturu Narodnog sveučilišta Sesvete.

Samo dan kasnije gospodin Nikola Kezele održao je tečaj glagoljične kaligrafije u OŠ bana Josipa Jelačića u Podusedu. Tečaju je nazočilo petnaestero polaznika.

Na tribini održanoj 9. prosinca prof. dr. sc. Milan Mihaljević iz Staroslavenskog instituta pokazao nam je kako u svakodnevnom radu izgleda transliteracija Beramskog misala – i uz suvremene kompjutorske programe koji broje svaku riječ i znak, čovjek je nezamjenjiv, a to je posao samo za najstrpljivije i najstručnije!

Redakcija časopisa Hrvatsko slovo priredila je svojim suradnicima i prijateljima tradicionalni božićni domjenak. Glazbeno iznenađenje bio je poznati Gudački kvartet Rucner. Unatoč teškoj trenutnoj situaciji, želimo vjerovati da će u novoj godini nova hrvatska Vlada cijeliti ovaj najdugovječniji hrvatski tjednik za kulturu i omogućiti mu opstanak odgovarajućom financijskom potporom.

S nestrpljenjem očekivani 16. broj časopisa Baščina ugledao je svjetlo dana sredinom mjeseca. Još je ljepši, bogatiji i zanimljiviji od prethodnog! Možete ga naručiti putem mrežne stranice Društva, a prodaje se tijekom godine prije i nakon svake mjesečne tribine u organizaciji Društva.

Predstojeća zbivanja

Siječanj većini donosi smirenje i opuštanje. Izgleda da će najaktivniji biti Mješoviti pjevački zbor *Baščina*: 3. siječnja održat će božićni koncert u crkvi sv. Marije na zagrebačkom Dolcu s početkom u 19 sati. Za one koji ne stignu na taj koncert, ili žele ponoviti radost slušanja Zbora, najavljujemo i drugi koncert pod nazivom *Čudo velo človika – krala vidismo velika* koji će se održati 13. siječnja u 19 sati u Nadbiskupijskome pastoralnom institutu, Kaptol 29 a, u sklopu projekta Hrvatska glagoljaška baština. Svi ste dobrodošli!

Novogodišnja crtica iz 15. stoljeća

Donosimo ulomak iz knjige fra Petra Runje *Pokornički pokret i franjevci trećoredci glagoljaši (XIII – XVI st.)*, u izdanju Provincijalata franjevaca trećoredaca glagoljaša i Kršćanske sadašnjosti iz Zagreba, 2001. godine, str. 95. i 96.

Fra Runje u knjizi citira Felixa Fabrija koji je rođen između 1438. i 1441., a umro 1502. Bio je svećenik dominikanac i teolog, a između ostalog ostavio nam je živopisne i detaljne opise svojih hodočašća u Svetu Zemlju. Godine 1483., na povratku s jednog takvog hodočašća, Felix Fabri zaustavio se s brodom i posadom u Prvić Luci, malom mjestu na otoku Prviću kod Šibenika. Evo kako opisuje susret s našim fratrima:

“Dana 31. (prosinca 1483.), na blagdan sv. Silvestra pape i zadnji dan godine, nebo se razvedri, pa se pojaviše Sunce i zvijezde.... Sidoh dalje gotovo do samog mora i jedne kapele koju ugledah.... Ušavši u kapelu vidjeh da su oltari profanirani, goli i gotovo uništeni, a jedno zvono bez konopa visiše na zvoniku. Podalje od te kapele ugledah jednu drugu, još ljepšu, a uz nju jednu kuću. Popeh se do nje po morskoj obali. Ušavši u nju nađoh blagdanski urešene oltare, svijeće upaljene i Svetootajstvo zaključano u lijevom zidu. Sav veseo pođoh naprijed kako se dolikovalo. Kad završi molitva, pokucah na kuću koja se nalazila pokraj crkve. Izide preda me jedan fratar Trećeg reda i Treće regule sv. Frane. Primi me slavenskim riječima i uvede u kuću. Vidjevši da ga ne razumijem, pozove njihova svećenika koji mi govoraše samo talijanskim riječima. Nije znao ni latinski, ni njemački. Rekoh mu da već više dana nisam ni slušao ni slavio misu te da bih se - ako brodovlje sutra ne otputuje - želio vratiti i - ako dopusti - slaviti misu. Svećenik, čuvši to, prihvati. No reče mi da nemaju latinske misale. Čuvši da imamo jedan misal na našem brodu, pozva me da dođem. Radilo se o jednom od onih svećenika koje zovu glagoljašima. Oni znaju samo slavensko pismo i na slavenskom čitaju mise i samo se u Rimu zareduju. Grci ih, zbog toga što kao latinski svećenici ne nose bradu, zovu *glagolae* ili *glabri*. Glabrus naime na grčkomu znači golobrad. Međutim, svi su grčki svećenici

poput Nazarena, slično kao i latinski koji žive među njima, dlakavi i bradati. Kažu da je sv. Jeronim Dalmatincima, srodnicima vlastitog naroda, sastavio i predao pismo, različito od latinskoga i grčkoga, koje je kasnije prozvano slavenskim. ... Ti se svećenici, osim po jeziku, ni po čemu ne razlikuju od latinskih. Čitaju kao i mi, pjevaju i imaju iste običaje kao i mi. Nakon što sam sve obavio, vratioh se na svoj brod.”

Ovih dana navršila se prva godina od smrti fra Petra Runje pa se ovime prisjećamo našega znamenitog franjevc trećoredca glagoljaša i crkvenog povjesničara.

Osvrt za kraj

Znamo da je Zagreb ove godine ponio titulu europskoga grada s najljepšim adventskim ozračjem.

U potrazi za nekim tračkom glagoljice, u mnoštvu različitih proizvoda, naišla sam na dva magnetića s glagoljičnim natpisima, na jednom piše Zagreb, a na drugom Hrvatska. Je li bolje išta nego ništa ili je šteta što nije bilo više toga, ostavljamo svakome da ocijeni sam.

Hvala na pozornosti.

Srdačno vas pozdravlja Mirna Lipovac, urednica Novosti.